

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

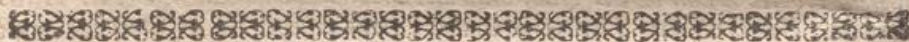
Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Fasciculus XLIII. Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

Repones forsan verba Christi Matth. 6. dicentis: *intra in cubiculum tuum, & ibi clauso ostio ora Patrem tuum*, ac respondebit ocius S. Bernardinus tom. 2. ferm. 10. a. 3. c. 1. asserens: *ille cubiculum suum intrat, qui omnes humanos sensus ad interiora revocat: ille ostium suum claudit, qui cordis cogitationes, ne extravagentur, frangat.* Noluit ergo Christus privatam cujusque cameram Domui Dei præferre, sed docere potius voluit: quâ mentis recollectione in ea preces persolvendæ sint. Confirmat nostrum propositum Hugo Card. in cap. 4. Joan. scribens: *notandum, quod locus saccratus & benedictus aptior & utilior est ad orandum.* Primò, quia ibi magis excitatur devotio & ferventior fit oratio. Item Benedictio Episcopalis & oratio eius majorem efficaciam insert orationi ad impetrandum, quia associatur orationibus generalis Ecclesie. Item quia Dominus Domum sibi dicatam, & habitantes, & psallentes in ea speciali gratiâ custodit, & visitat. Quare in necessitatibus tuis confuge ad Templum Christiane Lector. Satius & fructuosius erit, ibidem breves, sed magna cum loci Reverentia preces fundere, quàm domi longas. Agit Deus in Templis suis Salomonem, qui fidelium suorum pietatem ut Salomon *Hiram Regem* remuneratur. Et licet quandoque contingat: illos petita à Deo non statim assequi, velut *Hiram* non fuerat contentus oppidâ, sibi à Salomone donatis; attamen non cadendum animis, aut Deus inclementiæ arguendus est; sed potius id adscribendum inordinato petendi modo. Vel enim petimus aliqua, salutis animæ nociva, vel non petimus cum debita confidentia. Utrumque repugnat orationis naturæ, atquæ hinc non meretur divinum annutum.

FASCICULUS XLIII.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 10. & 11. lib. 3. Regum, in quibus describitur Alia Regina Saba cum Salomone. Salomonis depravati mores, Achia Vaticinium.

N. 289. Considera I. **C**hristianos, qui avidis auribus excipiunt sacras Conciones, iisdem verbis laudari posse, quibus Ministros Salomonis laudaverat Regina Saba cap. 10. v. 8. dicens:

cens: beati viri tui, & beati servi tui, qui stant coram te semper & audiunt sapien-
 tiam tuam. Qui enim teste S. Bernardinô fideliter audit verbum Dei,
 verè audit Sapientiam Salomonis; ideò dicitur in Psalmo: *beatus, quem
 tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum.* Hinc non est, quod mire-
 mur: incarnatam sapientiam ipsum Prædicationis suæ initium ab his
 verbis sumpsisse Matth. 3. dicens: *appropinquat Regnum Cælorum.* Gen-
 tium Præco Actor. 32, discessurus ab Epheso, cui longò sermone va-
 ledixerat, inter alia verba in hæc prorumpit: *& nunc commendo vos Deo,
 & verbo gratia ipsius.* Verum, quid opus ultimis hæc verbis: *& verbo gra-
 tia ipsius?* videbatur utique dixisse satis, & plurimum ipsis benedixisse,
 dicendò: *commendo vos Deo.* Sed cùm communior Interpretum senten-
 tia doceat: per verbum Dei sedulò auditum, acquiri divinam gratiam,
 quæ hominem beatum reddit: hinc videtur Paulus discipulos suos
 (quibus utique nil magis ipsâ beatitudine optaverat) commendasse
 Deo, ut per ipsum moveantur, ad auditum verbo Dei studiosè præ-
 bendum, gratiam & gloriam hõc mediante obtenturi. *Re vera,* inquit
 S. Bonav. *Regnum Cælorum non est aliud, quam perfecta notitia divina veri-
 tatis.* Dum ipse Christus Joan. 5. testatur: *Amen, Amen dico vobis, quia
 qui verbum meum audit &c. habet vitam eternam.* Adverte præsens tempus,
 quò utitur dicens: *habet vitam,* insinuans: non tantum in altero sæcu-
 lo illum fore beatificandum, sed etiamnum hõc jam actuali Beatitudi-
 ne frui, qui verbo divino promptas accommodet aures. Quare æter-
 nus Salomon talibus ut *Regine Saba* dat omnia, quæ volunt, & petunt ab
 eo, & in comparatione spiritualium bonorum, quibus abundabunt au-
 ditores illi, non est argentum alicujus pretii. *Atque magnificentur super om-
 nes Reges terra, divitiis & sapientia &c.* Noverat hoc Constantinus Im-
 perator Re & nomine Magnus, quare omnes Reges terræ divinâ sapien-
 tiâ & spiritualium bonorum divitiis superaturus tantâ animi aviditate,
 tantâ sensuum attentione, tantâ membrorum suorum reverentiâ ex-
 cipiebat verbum Dei teste Eusebiò lib. 4. c. 33. ut cùm Episcopus eum
 integris horis stantem cernens, sedere juberet, responso dederit: ne-
 fas videri, institutis de Deo disputationibus aures præbere negligentes.
 De Margareta conjugè Ludovici XI. Regis Gallix refert Louiis
 Garon! Cent. 2. §. 27. quòd transiens atrium quoddam, cùm con-
 spexisset Alanum, oratorem tunc temporis celeberrimum, sopore gra-
 vî detineri, illum accedens osculata sit. Cuidam verò miranti, cur
 hominem tam deformem vultu, ut erat, osculò dignaretur regali?

D d d 2

respon-

respondit: non hominem, sed os illud aureum exosculator, è quo tot flumina salutaris Doctrinæ profluunt. Altius adhuc Margaritâ hâc in reverentiam divini eloquii progressa est Catharina Senensis, dum non tantum ora Præconum, sed etiam pedum vestigia citra ullam personarum differentiam exosculari consuevit.

N. 290. *Confidera 2.* Et admirare: quòd Deus peccata Salomonis minetur se puniturum scissione Regni, tam gravem pœnam nunquam minatus Patri ejus, quamvis etiam graviter peccanti, asserit S. Scriptura cap. 11. v. 11. dixisse, & prædixisse Deum: *Disrumpens scindam Regnum tuum, & dabo illud servo tuo.* Causam hujus si quæras respondebit Rubertus Abbas lib. 5. in lib: Regum c. 1. dependenter à præcedentibus verbis ita discurrens: *quia habuisti hoc apud te; cui sic dicitur, palam est: quòd peccatum suum nec dum confiteatur; nam apud se habet, cui quod fecit non displicet. Cæterum cui displicet, non apud se, sed contra se habere dicendus est, non enim abscondit, sed annuntiat, non defendit, sed accusat.* Tantam ergo pœnam merebantur peccata Salomonis ea solùm de causa, quia recusaverat illa parentis sui exemplò confiteri, nunquam auditus dicere cum illo: *peccavi Domino!* S. August. super verba regii Vatis Psal. 68. *Non me demergat tempestas aquæ, neque urgeat super me puteus os suum &c.* docet: puteum profundissimum esse peccatum, quisquis in illum corruens, os non clauserit, hoc est, si candidè peccatum confessus fuerit, facili conatu evadat submersionis discrimen. Haud aliter astutus Dæmon erga homines, in gravia peccata lapsos se gerit, ac lupus erga agnum à se captum. Hunc, ut suos retineat inter unguis, guttur ante alia membra invadit, morsu illud comprimens, ut voce sic interceptâ copiam perdat inerme animal, pastorem in sui defensionem excitandi. Rectè ait S. Chrysof. proëm. in Isa. *Cùm nôssset Sathanas, quia peccatum verecundiam habet, penitentia fiduciam, ordinem reprobis permutavit, & invertit: penitentia dedit verecundiam, fiduciam peccato.* Quare si tu Christiane Lector cum Salomone peccâsti, adamandò mulieres alienigenas malarum passionum, quæ cor tuum à divino averterunt Cultu, tractum ad colenda peccatorum Idola: ut effugias divinam vindictam, Davidem fideliter confitentem, non Salomonem tacentem imiteris: aliàs scindetur Regnum animæ tuæ, tradendum Dæmoni, ut possideat illud, æternis vexandum pœnis.

Doctri-

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 12. & 13. lib. 3. Regum, in quibus describitur Roboam
dura responsio, decem Tribuum defectio, Idololatria Jeroboam. Vaticinium
de interitu domus Jeroboam Idololatrie impenitentis.

Considera I. **Q**UOD sicut experientia teste unica quandoque scin- N. 191.
tilla ingens excitavit incendium, in cinerem redi-
gens integras civitates: ita unicò, aut pauculis verbis, injuriosum quid
spirantibus, integræ Provinciæ & Regna ad extremas clades & ruinam
pervenerint. Paucula verba, quæ juvenes Ministri Regi Roboam
suggerant, Populo objicienda, tantos animi motus, & tantam à le-
gitimo Rege aversionem excitaverant, ut unanimi votò voceque
communi conclamatum sit. v. 10. capitis 12. *qua nobis pars in Da-
vid? recedentes igitur à Domo David elegere sibi Regem Jeroboam,
à Rege Juda penitus divisi.* Apostolus Jacobus linguam sub veneni
analogia describens: ait c. 3. *plena venenò mortiferò, ut sic lethalia decla-
ret vulnera, quibus illa propriam incautè loquentis personam, & alias
quoque inficiat.* Nazianz. carm. 3. in lingua non unum dumtaxat,
sed multiplex veneni genus latere contendit, dicens: *in lingua sita sunt
permulta venena.* Quin imò magis nocere videtur lingua, quàm vene-
na: nec enim venenum absentibus nocet, nocet verò lingua; quare
S. Bernardus ait de illa: *nocet à longè, proinde sagitta assimilatur, quæ de lon-
gè vulnerat.* Salvator noster, qui etiam unius verbi Imperiò stupenda
parravit Miracula, liberans à Dæmone obsessos, illuminans cæcos, eri-
gens claudos, ad vitam revocans mortuos: muto tamen illi, cujus
meminit S. Marcus c. 7. linguæ usum redditurus, multos actus præ-
misit: adeò, ut etiam lacrymas fuderit; asserit enim sacer textus: &
suspiciens in Cælum ingemuit. Grande Mysterium in isto facto videtur
latere, hoc S. Chrysost. Homil. 5. detegit, dicens: quòd licet Dæmon
omnibus nostris abutatur sensibus, ut nos ad Deum offendendum
inducat: nihilominus nullum ei melius instrumentum occurrat, quò
majori cum facilitate & actuum frequentia prævaricari nos faciat,
quàm linguâ. Hoc ipsum clarissimè perspectum habens Salvator, tam
difficilem se exhibuit muto in reddenda lingua. Christiane Lector,
qui sæpius jam nocuisti linguâ, vel suggerendò mala consilia cum ju-
veni-

venibus Roboami Ministris, vel loquendô turpia cum puillorum & innocentum scandalo, vel detegendô occulta cum absentium infamia, vel proferendô falsa cum proximi contumelia, vel exspuendô perjurâ cum Dei offensa, franum tandem huic labili & nocivo impone membro, & pone ostium labiis; ne unquam declinet in verba malitiæ, venenô si utendum, cavent vel maxime Medici, ne in quanto, vel quali excedant, fat gnari: parvum excessum multum obesse. Si ergo tibi loquendum est Christiane, linguâ utere ceû venenô, nullum admitturus excessum, qui admitti solet, si effutiantur verba inconsiderata, mordacia, scurrilia, affectata, contentiosa, jactabunda. Quemadmodum Nautæ omnia loca, periculis in mari obnoxia, habent in suis mappis exactè delineata, ita tu omnia genera malorum sermonum deferas in mente notata, ut ea studiosè devites. Christus Dominus muto illi redditurus linguæ usum, *exspuisse* dicitur. Sputum seu saliva à sale dicta Sapientiæ indicium est juxta Interpretes: ut verò saliva è capite defluit, in ore colligitur, & collecta ejicitur: ita sermo noster è cerebro seu judicio prodire debet, & non nisi benè ponderatus effundi. Quare etiam Ecclesiast. c. 28. admonet: *verbis tuis sacro steteram*. Quali alluderet ad mercatores, qui monetas aureas accuratè ponderant, priusquam eas accipiant, vel expendant. Ita oportet verba per linguam effundenda ad trutinam ponere, considerandô prius, an nihil spurii admixtum habeant.

N. 292. Considera 2. Prophetam à Deo missum, ut Jeroboam Idololatriæ causâ deprehenderet, saxum locô illius impii Regis fuisse allocutum talibus verbis: *Altare! Altare! dicit Dominus v. 2. c. 13.* Videbatur planè Propheta majorem in lapide & saxo dispositionem ad pœnitentiam reperire, quam in Rege, non in communem lapidem, sed in adamantem obdurato. *Et ecce! Altare scissum est, v. 5.* citati cap. Immutum tamen permansit sua in impietate regale pectus, grandî etiam miraculô nullatenus emollitum. Meritò igitur de habituatis peccatoribus canit Propheta regius Psal. 57. *Furor illis secundum similitudinem serpentis. sicut aspidis surda & obdurantis aures suas.* In quæ verba S. August. ait: *Ecce! aspidis surda, duriores lapidibus, quibus incantatorem suum lapidaverunt, non audierunt vocem incantantis, & medicamento medicati à sapiente.* Fingere dari aliquem, qui nec grandium campanarum sonum, nec castrensiæ tormentorum mugitum, nec tubarum clangores exaudire queat: an non talem petrà surdiorem dixeris? at hęc ipsum dices de peccatore

tore obstinato, cujus tanta est mentis surditas; ut nec terribiles extremi Judicii tubas, nec maximarum Cœli Campanarum, Misericordiæ videlicet & Justitiæ divinæ sonos, imò ipsius damnationis sententiæ tonitrua exaudiens fateatur de se: *Ego autem tanquam surdus non audiebam.* Psal. 37. Hæc considerans Christiane, si quod incurristi peccatum, ocius per pœnitentiam illud expelle, ne luti naturam induat, quod fornaci calidæ immissum brevî intervallò vertitur in lapidem. Assertum S. Scripturæ v. 33. cit. capitis verificabitur quoque de te: *Non est reversus Jeroboam à vita sua pessima &c.* dum ab uno scelere in alterum & abinde in vitiorum voraginem deturbaberis, & audietur tandem de anima tua, quod v. 34. auditum de Domo Jeroboam: *eversa est, & deleta de superficie terra.*

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 14. & 15. lib. 3. Regum, in quibus describitur Vaticinium Ahia Propheta de pœnis Jeroboam ejus conjugii denunciaturum. Secuta mors Jeroboam. Ase pietas & fœdus cum Benadab.

Considera 1. **C**hristianos, extrinsecam tantummodo pietatem præferentes, non ineptè comparari Conjugi Regis Jeroboam, de qua cap. 14 agit S. Script. asserens: Illam filiò suò ægro-tante jussam esse à Rege, commutatò habitu accedere Prophetam Ahiam, ut ei ferat *decem panes, crustulam, & vas mellis*, quod studiosè præstitit, aliam mulierem habitu mentita; sed ocius divinâ revelatione à viro Dei agnita, audiit ab illo v. 7. cit. capitis: quare aliam te simulas? *ego autem sum missus ad te durus nuntius Vade, & dic Jeroboam &c.* remittebatur ergo: Regi horrendam Dei vindictam denuntiatura. Par planè responsum à Deo referent, qui fictò pietatis habitu non virum Dei, sed ipsum Deum accedunt, munera externæ tantùm Devotionis oblaturi. *Va duplici corde*, ait Eccles. & peccatori terram ingredienti *dubius viis.* Abulensis v. 7. in cap. 23. Matth. ad verbum *Va!* reflectens, quod Christus sæpè in Phariseos & Scribas fictè pios dicitur intonas-se, asserit: illud esse infelicissimum maledictionis nuncium. Hinc legitur Matthæi 20. Christum Dominum, postquam Phariseos Hypocritas redarguisset, conversum ad ficulneam, foliis non fructibus instructam, eam maledixisse. Quod factum jure meritò miratur SS. PP. id

id enim ex iræ impetu evenisse nemo dicet, qui Christianè credit, nulli inordinato appetitui in Christo fuisse locum. Nec etiam videtur Dominus voluisse ficulneam punire, utpote incapacem culpæ, eò præsertim, quòd Marcò teste nondum adesset tempus ficorum. Quare concludunt tandem: maledictionem illam Pharisæos Hypocritas tetigisse, in ficulnea meris foliis instructa, præfiguratos; ut inde totus orbis disceret, quàm exosi Deo sint homines illi, qui fictâ tantùm pietate & externâ Devotione ceù meris foliis Pharisæorum more sanctitatis nomen assequi laborant. De his ergò exclamat Job. c. 20. *Gaudium Hypocrite ad instar puncti. Si ascenderit usque ad Cælum superbia ejus, & caput ejus nubes tetigerit, quasi sterquilinum in fine perdetur &c.* Unde enim Justi præmia sibi tollent, inde sibi pœnas Hypocritæ. Ita Monachus ille, qui teste S. Greg. M. Dialog. c. 38. Sanctitatem & abstinentiam simulans, clam epulis & voluptatibus indulserat, moriens larvam hanc exuere coactus est, dicens: datum se esse Draconi, qui jam pedes ejus caudâ stringeret, & os suum ori ejus infereret, animam extracturus, quibus dictis vitam finiit, quàm vixerat pessimam. Taceo Juliani Apostatæ interitum, quem in pœnam suæ Hypochrisis à Deo percussus subiit. Coronidis locò loquatur Isaias, qui iram Dei contra peccatores Hypochritas his exprimit verbis cap. 34. inquit: *Inebriatus est in zelò gladius meus, & super Idumæam descendet, & super Populum interfectionis ad Judicium. Gladius Domini repletus est de sanguine agnorum & hircorum, de sanguine medullatorum arietum. Quem textum Prophetæ S. Antonius de Padua Serm. in Dom. 1. Advent. Sic interpretatur: Gladius est potestas Domini, ulciscens se de inimicis: repleta sanguine & incrassata adipe, id est: puniet peccata. At verò quinam sunt illi, qui tali gladiò castigantur? reponit ille: qui sunt de sanguine agnorum, id est Hypocritarum, qui cum sint lupi, se agnos simulant. Hisce minis, & exemplis territus à Christiane! si quàm afflictæ pietatis hactenus es indutus vestem cum uxore Jeroboam, eam quantocius exue: nam lata est sententia Proverb. 32. *Abominatio Domini omnis illusor &c.**

N. 294.

Considera 2. Quòd etsi David non tantùm injustæ cædis, sed & adulterii & vanæ gloriæ crimen admiserit: tamen de eo dixerit S. Scriptura cap. 15. *Ed, quòd fecisset rectum in oculis Domini, & non declinasset ab omnibus, quæ præceperat ei cunctis diebus vitæ suæ, exceptò sermone Hethæi.* Quæ verba S. Scripturæ expendens quidam Interpres, ait: non quia in his peccatis (puta in adulterio & vana gloria, quæ præter cædem inju-

injustam Uriæ illi imputantur) non deliquerit, sed quoniam cædes Uriæ diu meditata, & altâ mente præconsiliata fuit. Adulterium autem exæstuans libidinis fervor, & nudæ pulchritudinis, subito spectatæ blandimentum, etsi à peccato non excuset, illius tamen peccatum extenuat. At scelus Uriæ diu meditatum, callidè inventum, consilii diuturnitate morosum enormissimum est, & obstinationi confine. Horrendum illud existisse peccatum, à Judæorum turba in Salvatorem commissum, nemo inficias ibit, qui altius impia perpendit verba, quæ ex maledictis hujus turbæ faucibus effluerant: *Tolle, tolle, crucifige clamantibus.* Sed si comparetur illi, quod perpetratum est à Phariseis & Scribis velut festuca est, comparata cum trabe. Causam hujus detegit S. Matthæus dum ait: *Manè autem factò consiliùm inierunt omnes Principes Sacerdotes & Seniores Populi adversus Jesum, ut eum morti traderent.* Ergò turbæ peccatum, vel ex ignorantia vel ex errore vel passione commissum, longè suâ malitiâ inferius est illò, quod à Sacerdotibus, Phariseis & Scribis præmeditatè commissum. Dionysius Senior Tyrannus Plutarchò teste cùm intellexisset; duos adolescentes famam ejus denigrare, eos ad Cœnam regalem invitavit, opiparè tractandos. Ut verò ibidem advertit; unum liberius vino indulgere, eundem liberum à se dimisit, utpote credens: hunc ex nimio vini appetitu, & secutâ inde ebrietate sui non compotem, errore potius, quàm malitiâ peccare solitum esse. Alterum verò morte punivit, quem sobrium invenerat, ratus: eundem ex malitia delinquere consuevisse. Non disparem in puniendis peccatis methodum videtur sequi divina Justitia. Peccata tua ò Christiane! præmeditatè commissa, severissimè punitura, veniam verò datura facilem delictis, ex errore vel passionis impetu perpetratis; hæc enim non obsunt, quò minus dicatur de te, sicut de Afa dictum, v. 11. capitis cit. *Fecit Afa Rectum ante conspectum Domini, sicut fecerat David Pater ejus.*

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 16. & 17. lib. 3. Regum, in quibus describitur Impietas Baasa & Zambri in domo regia combusti. Rigor Eliæ, comminantis sterilitatem terra. Resuscitatio filii defuncti matris Sareptana.

Considera 1. **P**Lurimîs hominibûs iræ nimum deditis idem evenire, N. 295.
quod evenerat Zambri, qui *amaricans* interpretatur. Ut
E e e enim

enim ille S. Scripturâ teste cap. 16. se ipsum succendit cum Domo regia, quam fuerat ingressus, ita iracundus homo se ipsum comburit, calore hujus vitii succendens corpus & animam. Quod confirmat Eccles. cap. 30. dicens: *Zelus & iracundia minuunt dies.* Addit causam hujus Bellovacensis speculô moral. lib. 3. p. 5. dist. 1. scribens: *Ira hominis cor dilacerat, & corrodit, ut gennimâ viperarum corpus & latera matris, ubi aluntur vermes corrodescentes se, & dilacerantes, quos debet excutere è sinu suo, ubi nutrit.* Wenceslaus Bohemix Rex per leve verbulum ad iracundiam à pocillatore permotus, in apoplexiam incidit, & in paralyfin, in qua velut porcus in volutabro decem & octo dies transigens, teste Cuspinianô turpissimam exhalavit animam. Matthias Corvinus Hungariæ Rex Neostadiô in Austria potitus, cum die Palmarum ficus sibi iussisset apponi, selectiores autem haberi pro tunc non possent, adeò irâ intumuit, ut appoplecticus concideret, ac quasi in belluam mutatus, inter horridos, quos edebat mugitus, exspiraret. Tam horrendis exemplis haud dubiè territus Christiane, cogitabis, quæ remedia adhibeas frænandæ huic passioni, ne pares effectus in te quoque generet? talia si audire placet, suggeram tibi aliqua. Primum, & ut opinor, principale remedium iræ intra limites tenendæ, est frequens memoria miseri illius statûs, in quo versamur omnes, & vî cuius votis & spei nostræ contraria identidem occurrunt objecta. Quisquis ergò se ad talia æquò animò ferenda, antequam eveniant, per heroicam resignationem obarmaverit, tam facili conatu iræ motus frænabit, quàm quis telum effugiet, quod à longè prævidet. Fervebat olim Romanos inter & Persas certamen & pugna grandis: cum ecce in iplo prælii æstu Sol patitur Ecclipsin, magna ex parte obscuratus. Romani ante pugnam per Astronomos admoniti, nihil terroris ab his sumpsere tenebris, sed macti animò, & mirâ fortitudine perexere in hostem. Persæ autem cœlesti hâc novitate ceû telò improvîsò perterriti, laxatò ordine ibant præcipites in fugam, nullis Ducum aut monitûs, aut promissûs in pugna retenti; credebant enim non homines, sed & alstra sibi esse inimica. Quod Persas in fugam egit, hoc plures Christianos in subitam effundit iram, unica videlicet improvîsa fortunæ Ecclipsis, unica divitiarum, honoris, vel alterius amatæ rei jactura insperatò obveniens adeò eos perturbat, ut instar palearum à vento agitatarum, à passione iræ hâc illacque jactentur. Quod planè eis non evenisset, si sapiùs humanarum rerum cursum non secundum

dùm vota sua, sed secundùm veritatem multâ experienciâ comprobata, metirentur, prævisis malis, quæ tam facile est obtingere. Ut enim grues securæ per aërem volant, quando in ipso viæ principio saxum rostrô arripiunt, & arreptum constanter tenent: ita Christiani peccatô animô aduersitates ferent, quas facillè occursuras prius attentâ perpenderant mente. Alterum frænandæ iræ perutile remedium est, remove materia, aut fugere occasionem iræ, hoc nobis suggerunt Barbari. Cothys Thracum Rex, cùm esset naturâ sæverior in corripiendis subditis, vascula dono accepta, affabrè elaborata, sed fragilia, ocius confregit, & demirantibus, cur id faceret? dixit: *ne sevirem in eos, qui fracturi erant.* Sic etiam Asverus, cùm contra Aman sibi assidentem excanduisset, surrexit de loco convivii, intrans hortum arboribus confitum Esther 7. ne præsentem Aman aliquid in eum statueret, regis Dignitati injurium. Tertium remedium celeberrimum ille subministrat Monachus, dicere solitus: se ea de causa renuntiâsse terrenis rebus, ne occasionem haberet irascendi: *meum enim illud & tuum et si frigidum sit verbum, plurimarum tamen rixarum est incentivum, quod etiam ab Ephrem satis cognitum, eum permovit, sæculo renuntiandi.* Hæc remedia Christiane tibi sufficiant, ut non ambigo profutura, si debitè fuerint applicata.

Considera 2. Eliam piè rigidum, & amanter severum egisse partes N. 296. veri parentis aut superioris, cujus est: non tantum obedientibus blandiri filiis & subditis, sed etiam rebelles terrere pœnis. Quare Regem Achab compellat cap. 17. *Vivit Dominus Deus Israël, in cujus conspectu sto, si erit annis his ros & pluvia, nisi juxta oris mei verba.* Parentum & superiorum moderatus rigor virga est, & teste David *virga directionis* Psal. 44. quæ per stolidum amorem aut timorem è manu excussa vertitur in colubrum, tam his, quam illis nocivum. *Equus indomitus evadit durus, & filius remissus evadit præceps.* Eccles. 30. in quæ verba Hugo Card. ait: sicut equus indomitus & durus in præcipitium vadit, & se & sessorem suum interficit: sic filius indisciplinatus in peccatum ruit, & se & animam suam duplici morte afficit. Si quis amicum, ex alta turri lapsum, pede apprehenderet sub ipso lapsu, eum hõc attactu vulnerans, & affligens, vitam tamen ei integram servans, planè quidquid foret de plaga, ingens ei beneficium præstaret servandõ vitam. Haud secus summam filiis aut subditis conferant gratiam parentes aut superiores illi, qui pœnis eos ab interitu vitiorum præservant, habentes

tes præ oculis mentis suæ illud factum Elia v. 19. hujus cap. qui filium è molli sinu matris, in quo jacebat mortuus, abreptum, duro imposuit lectulo, & impositum revocavit ad vitam.

FASCICULUS XLIV.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

*Desumpta ex cap. 18. & 19. lib. 3. Regum, in quibus describitur Elia Sa-
cra audacia in corripiendo Achab Rege. Ejus Sacrificium & confusio
Baalicarum. Fuga Elia à facie Jezabel. Panis ab Angelo sugienti por-
rectus. Elisai vocatio & unctio.*

N. 197. Considera I.

Quam audaciam Deus inspiret viris, veræ pieta-
ti & zelo honoris sui addictis: quippe Elias hîc
sibi obvium habens Regem Achab, in furias actum,
& in has voces erumpentem cap. 18. v. 18. *Tu es, qui conturbas Israël.
Ne quidquam inde territus, retulit ocus: non ego te turbavi, sed tu, &
Domus Patris tui. Strenuè ad propositum isthoc discurret S. Chrysost.
Homil. 5. ad Popul. asserens: Elias non spectavit Diadema, sed animam
sordibus indutam, squalentem, & omnî Reò miserius affectam respiciebat, & ipsum
intuitus captum esse, & vitiorum servum, ipsius Principatum contempsit &c. Obser-
vat Philo Hebræus: Moysen divinam legem universo Populo inculcan-
tem, non aliter fuisse locutum, ac si ad unicum tantummodò virum
verba dirigeret, ajebat enim: Non habebis Deos alienos. ut disceret inde
Posteritas: Hominem divinæ legis studiosum, & zelò honoris ejus
plenum, tam parum formidinis concipere à conferta multitudine,
quam haberet corrigendam, ac ab unico tantùm homine. Hinc S.
Hieronymus generosissimum zelotem Christum ipsum considerans,
profitetur: sibi verba deesse, quibus heroicum illud factum satis de-
prædicet, quod edidit ejiciendò omnes vendentes & ementes de Tem-
plo. Causam verò animositatis hujus assignat Euthymius dicens:*

quòd